

Bazinul râului Prut

PROIECTUL PLANULUI DE GESTIONARE

Proiectul este finanțat de
Uniunea Europeană

Acest proiect este implementat de un consorțiu
condus de Hulla & Co. Human Dynamics KG

Proiectul Protecția Mediului a Bazinelor Riverane Internaționale (EPIRB) are ca scop îmbunătățirea calității apei bazinelor transfrontaliere în regiunea extinsă a Mării Negre, inclusiv Ucraina și Republica Moldova. Unul dintre obiectivele proiectului EPIRB este de a îmbunătăți capacitățile tehnice prin elaborarea planurilor de gestionare a bazinelor riverane (RBMP/PGBR-uri), care corespund Directivei-cadru a UE privind Apă (DCA) pentru bazinele riverane selectate.

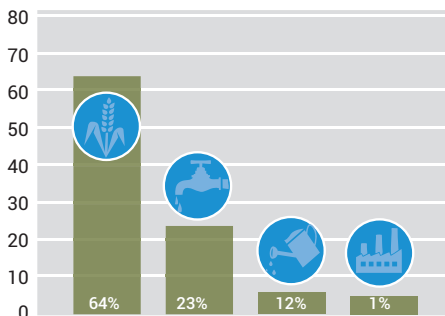
Bazinul hidrografic al râului Prut este unul dintre cele cinci bazine-pilot selectate pentru proiect.

DESPRE BAZINUL RÂULUI PRUT

FOLOSIREA APEI: Moldova

Total folosirea apei: 15.75 milioane m³ (2014)

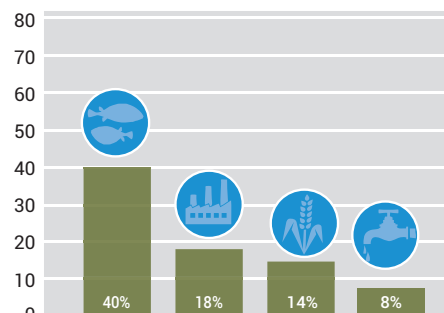
Populație: Populația bazinului este de 798,700 în Moldova, și 890,000 în Ucraina. Zonele rurale reprezintă cea mai mare parte a regiunii, cu doar două orașe principale pe teritoriul Ucrainei și 15 orașele pe teritoriul Moldovei.

Suprafața totală: 27,540 km² (9,350.012 km² în Ucraina de vest; 8,123.35 km² în Moldova)

- Bazinul-pilot Prut – Ucraina
- Bazinul râului Prut – România
- Bazinul-pilot Prut – Moldova

FOLOSIREA APEI: Ucraina*

Total folosirea apei: 23.8 milioane m³ (2015)

*data without the Dniester inter-basin water transfer

Amplasare: Bazinul este amplasat parțial în sud-vestul Ucrainei și parțial de-a lungul hotarului Republicii Moldovei cu România. O parte al bazinului hidrografic a râului Prut este amplasată în România.

Agricultură

Irigare

Apă potabilă

Industrie

Pescuit

Directiva-cadru privind Apă a UE

reprezintă o parte cuprinzătoare și ambițioasă a legislației ecologice a UE, care are ca scop protejarea și restabilirea calității apei în Europa. Ea organizează eforturile de gestionare a apei în baza formațiunilor geografice naturale, cum ar fi bazinele riverane.

Ce este un plan de gestionare a bazinului riveran?

Planurile de Gestionare a Bazinelor Hidrografice (PGBH) sunt documente de planificare, integrate, care descriu caracteristicile și provocările unui bazin riveran. Scopul lor este de a sublinia un set de măsuri cuprinzătoare, pentru a găsi soluții pentru problemele complexe, care prezintă pericol pentru mediul acvatic. Planificarea pentru bazinele riverane este un proces continuu de planificare și prezentare a rezultatelor, și se recomandă ca aceste planuri să fie actualizate o dată la șase ani.

Planul general de Gestionare a Bazinului Riveran, pentru Bazinul râului Prut, a fost elaborat în conformitate cu abordările și metodologiile Directivei-cadru privind Apă a UE (DCA) și legislației naționale pentru apă a Ucrainei și Republicii Moldova.

Proiectele planurilor individuale descriu bazinul hidrografic și investighează presiunile care amenință fiecare mediu acvatic. Ele arată impactul acestor presiuni asupra stării apei, identifică tipurile de îmbunătățiri posibile și recomandă acțiuni concrete, pentru a asigura ca eforturile combinate să atingă îmbunătățirile necesare în Bazinul Prut.

Cooperarea dintre părțile implicate a fost de o importanță vitală la alcătuirea planurilor și de asemenea va fi necesară la implementarea acțiunilor pentru păstrarea condițiilor potrivite pentru oameni și mediul natural. Organele guvernamentale, comunitățile locale, ONG-urile și întreprinderile au acum o posibilitate, prin lucru în comun, să atingă o durabilitate a mediului acvatic.

Un bazin riveran

reprezintă o arie de teren cu caracteristica ca toate scurgerile apelor ei de suprafață să fie transportate la aceeași priză, cum ar fi râu, lac sau mare.

Scurgerile apelor de

suprafață reprezintă apa de la precipitații sau alte surse care curg pe suprafața terenului.

Un corp de apă este o arie de suprafață sau o sursă de apă subterană cu caracteristici, care o disting de alte ape din jurul ei. Un corp de apă poate fi un lac, un rezervor, o parte a unui râu sau un râu în întregime, un izvor, un canal, ape tranziționale, o întindere de apă de coastă, sau un acvifer subteran.

Starea ecologică bună este definită ca o variație mică de la condițiile naturale nemodificate. Deoarece apele artificiale și modificate puternic nu pot să atingă această stare, ținta pentru aceste ape este un potențial ecologic bun.

Rolul Directivei-cadru privind Apă.

Disponibilitatea apei sigure, de calitate înaltă, este esențială pentru societate. Oamenii au nevoie de apă potabilă, pentru agricultură, producerea de energie electrică și confecționarea bunurilor.

Societatea modernă de asemenea impune multiple presiuni asupra apei – de la poluare la suprautilizare. Și deoarece apa curge constant dintr-un loc în altul, amenințările față de calitatea apei într-un râu pot afecta întregul sistem riveran.

Scopul Directivei-cadru privind Apă a UE (DCA) este de a stabili o abordare integrală pentru protecția calității și disponibilitatea resurselor de apă proaspătă. Ea este implementată prin planificarea gestionării bazinelor riverane și necesită ca alte priorități ecologice, considerațiuni economice și probleme sociale, să fie luate în considerare și să se țină cont de ele.

DCA subliniază importanța studierii frecvente a speciilor de plante și animale care sunt direct dependente de apele de suprafață. Aspectele ecologice reprezintă o prioritate de bază în gestionarea bazinului riveran și, prin urmare, trebuie să fie monitorizate extensiv. Organismele vii reprezintă indicatori buni ai sănătății râurilor și lacurilor deoarece ele reacționează rapid la schimbări în condițiile lor de mediu.

Conform cerințelor DCA, starea “bună” trebuie să fie atinsă pentru fiecare corp de apă într-un district al bazinului riveran (hidrografic). Aceasta înseamnă atingerea țintelor pentru minimizarea nivelului poluanților și daunei pentru ecosistemele naturale în apele de suprafață. Apele subterane trebuie, de asemenea, să realizeze țintele pentru nivelele minime de poluanți, iar acviferii nu trebuie să fie epuizați de suprasolicitare.

SECVENȚA DE PLANIFICARE A DIRECTIVEI-CADRU PRIVIND APĂ

Monitorizarea apei

cuprinde colectarea datelor folosind metode consistente pentru a evalua starea mediului acvatic. Inspecții în teren, stații de monitorizare automate și măsurări de laborator efectuate cu mostre, sunt utilizate în combinație cu observarea stării apei

MONITORING

Pentru a asigura o calitate bună a apei, corpurile de apă trebuie să fie monitorizate frecvent. Programul de monitorizare pentru gestionarea bazinului riveran se bazează pe un număr mai mare de evaluări, decât cele efectuate în trecut. Ca atare, în Programul Măsurilor (PM), este propus un nou sistem de monitorizare pentru Bazinul râului Prut în Moldova și Ucraina, care va satisface cerințele DCA. Sistemul va monitoriza debitele, starea ecologică și chimică în apele de suprafață, și starea chimică și cantitativă în apele subterane.

Monitoring-ul este esențial pentru o gestionare eficientă a bazinului riveran. Utilizarea datelor monitorizării ajută la clasificarea corpurilor de apă, evaluarea impactului antropogen și schimbărilor naturale, și determină eficacitatea măsurilor de îmbunătățire. Monitorizarea comprehensivă a calității apei înseamnă nu doar monitorizarea progresului în îmbunătățirea calității apei, dar și abilitatea de identificare și soluționare rapidă a noilor presiuni și impacte.

DATE STATISTICE-CHEIE

SISTEMUL CURENT DE MONITORIZARE ÎN BAZINUL RÂULUI PRUT

APE DE SUPRAFAȚĂ

Locații de monitorizare:

Moldova: 30

APE SUBTERANE

Ucraina: 13

APE SUBTERANE

Locații de monitorizare:

Moldova: 34

Ucraina: 0

CATEGORIILE STĂRILOR CONFORM DIRECTIVEI-CADRU PRIVIND APĂ

Starea unui corp de apă arată gradul de deviere de la starea lui naturală. Cu cât mai mult corpul de apă deviază de la starea lui naturală, cu atât mai proastă este starea lui.

Starea ecologică poate fi afectată de modificări ale formei fizice a corpului de apă de suprafață (hidromorfologiei lui). Modificarea hidromorfologică a corpului de apă poate dăuna ecosistemelor lui naturale.

Pentru ape de suprafață, starea “bună” constă din componenta ecologică și chimică, iar clasificarea folosește cel mai prost rezultat al unui element individual pentru a stabili clasificarea generală. Pentru ape subterane, componentele cantitative și chimice sunt evaluate separat, însă sunt mai târziu combinate pentru a obține o clasificare unică, generală.

CU SCOPUL DE ÎMBUNĂTĂȚIRE

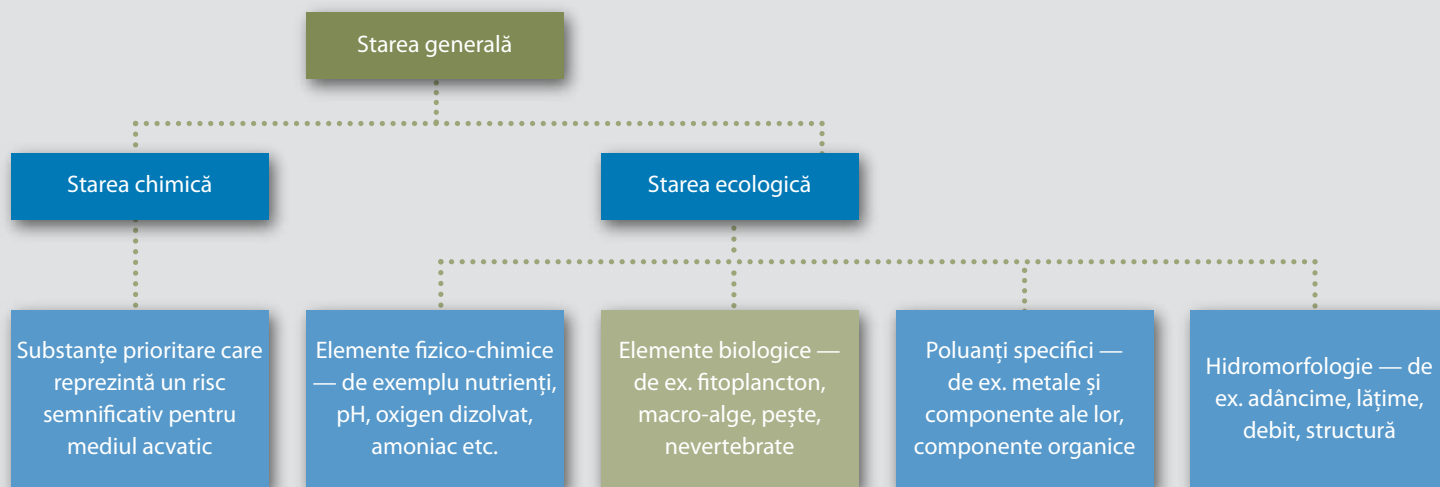
Deși scopul DCA este de a atinge o stare “bună” a tuturor corpurilor de apă, acest lucru nu este întotdeauna imediat posibil. În unele corpuri de apă, obiectivele de mediu ar putea să fie mai mici în cazul când atingerea unei stări “bune” este nefezabilă sau prohibitiv de scumpă.

Corpurile de apă puternic modificate și artificiale trebuie să întrunească pe cât de multe caracteristici de “bune”, pe cât este posibil, ținând cont de modificările fizice, care au fost făcute. Pentru corpurile de apă modificate puternic și artificiale se măsoară “potențialul ecologic”, mai degrabă decât starea.

Obiectivele de mediu vor fi finalizate numai în cazul în care sistem de evaluare a statutului compatibil cu DCA este stabilit pentru toate corpurile de apă din Moldova și Ucraina, precum și datele țintă pentru fiecare corp de apă vor fi setate în mod corespunzător.

Corpurile de apă puternic modificate și artificiale sunt corpurile, care au fost alternate pentru uz uman — irigare sau generare de curent electric, de exemplu.

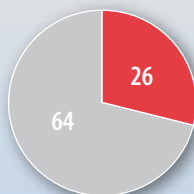
COMPONENTELE STĂRII GENERALE PENTRU CORPURI DE APĂ DE SUPRAFAȚĂ

STAREA CORPURILOR DE APĂ ÎN 2015

APE DE SUPRAFAȚĂ

În total, 90 de corpuri de apă de suprafață au fost delimitate, dintre care 65 sunt modificate puternic sau artificiale.

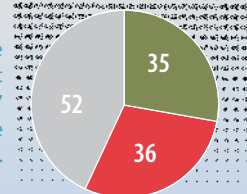

Moldova

9 corpuri de apă subterană au fost delimitate.

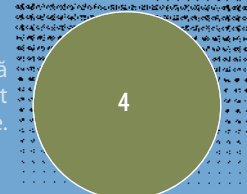

În total, 123 corpuri de apă suprafață au fost delimitate, dintre care 7 sunt modificate puternic sau artificiale.

Ukraine

4 corpuri de apă subterană au fost delimitate.

EVALUAREA STĂRII CORPULUI ACVATIC:

- Bună sau mai bună
- Moderată sau mai proastă
- Monitorizarea conform DCA nu este disponibilă

Numărul de corpuri de apă a fiecărei categorii a stării este înscrisă în diagramă și prezentată în procente.

Pe baza datelor care sunt considerate suficiente, Moldova a identificat 14 corpuri de apă care nu vor atinge starea ecologică "bună" până în 2021, în timp ce Ucraina a identificat 12 astfel de corpuri.

PROGRAMUL DE MĂSURI

Programul de Măsuri (PM) reprezintă esența Planului de Gestionare pentru Bazinul râului Prut, deoarece el descrie modul în care obiectivele de mediu pot fi realizate. Diverse corpuri de apă au nevoie de abordări diverse pentru a atinge o stare “bună” a apei, și adresarea lor este posibilă numai prin colaborarea părților implicate.

PM examinează acțiunile necesare pentru a soluționa în modul corespunzător problemele apelor. Combaterea poluării, spre exemplu, deseori necesită legislație nouă sau o aplicare mai bună a legii pe loc. Măsurile propuse funcționează pe o mulțime de scări geografice diferite: unele dintre ele în toată țara, pe când altele sunt mai localizate.

Diverse aspecte economice ale propunerilor au fost explorate pentru a asigura un bun echilibru între costurile financiare și prioritizarea măsurilor. A fost efectuată o analiză cost-eficiență, pentru a estima cheltuielile bugetare și evalua utilitatea viitoarelor acțiuni.

Tabelul din următoarele două pagini subliniază probleme importante ale apei, care au fost identificate, și oferă o descriere succintă a măsurilor propuse.

PRESIUNI CURENTE PENTRU APE ȘI MĂSURILE PROPUSE

PRESIUNE

Apele uzate neepurate, din sistemele urbane învechite duc la poluare organică și poluare chimică.

MĂSURI PROPUSE

Moldova și Ucraina vor reabilita instalațiile învechite pentru epurarea apei și vor construi instalații noi pentru așezările urbane care încă nu le au. Ambele țări vor elabora în continuare regulamente în baza Directivei UE pentru Apele Urbane Uzate. Pe lângă aceasta, Republica Moldova va explora soluții tehnice pentru evacuarea nămolului de epurare.

PRESIUNE

Practicile agricole și utilizarea îngrășămintelor de azot duc la poluarea cu nutrienți.

MĂSURI PROPUSE

Și Ucraina și Republica Moldova vor adopta coduri de Bune Practici Agricole în conformitate cu Directiva UE pentru Nitrați. Adicional, țările își vor armoniza legislațiile naționale cu Directiva pentru Nitrați.

PRESIUNE

Problemele ce rezultă din conflicte de interese și reglementare nesatisfăcătoare expun resursele de apă la poluare și suprautilizare, și afectează mediul acvatic în întregul bazin.

MĂSURI PROPUSE

Cele două țări vor întreprinde în continuare acțiuni pentru a preîntâmpina captarea neautorizată a apei, a promova tehnologii eficiente de folosire a apei în diverse sectoare ale economiei, și pentru a atinge recuperarea cheltuielilor la consumul apei.

PRESIUNILE CURENTE PENTRU APĂ ȘI MĂSURILE PROPUSE (CONTINUARE)

PRESIUNE

Din cauza morfologiei râului, micilor hidrocentrale electrice și modificărilor cursului apei, habitatele naturale sunt supuse deteriorării.

MĂSURI PROPUSE

Stările naturale ale râurilor vor fi restabilite la maximum posibil, iar prevenirea extragerii ilegale de pietriș și nisip va reprezenta o prioritate pentru Ucraina și Moldova în continuare.

PRESIUNE

Hazardurile naturale, cum ar fi inundațiile și secetele au avut loc mai frecvent în ultimii ani, și cauzează daune serioase comunităților locale.

MĂSURI PROPUSE

Restabilirea văilor inundabile (mai ales zonelor umede din "Prutul de Jos" și "Pădurea Domnească" din R.Moldova) va ajuta la evitarea inundațiilor și secetelor severe în cursul inferior al râului Prut. În Ucraina, există planuri pentru studierea zonelor inundabile și zonelor umede și elaborarea măsurilor pentru conservarea și restabilirea lor.

PRESIUNE

Capacitatea inadecvată a gunoștii din regiunea Cernăuți a Ucrainei permite scurgerii poluate, din deșeurile solide, să contamineze mediul.

MĂSURI PROPUSE

Să fie construite sau reabilitate gunoști în Districtele Kosiv și Cernăuți, și să fie construit un complex pentru prelucrarea deșeurilor în Kolomiia și Ivano-Frankovsk.

PUBLIC PARTICIPATION

Implicarea tuturor participanților, care sunt informați pe deplin, este esențială pentru elaborarea unui PGBH bine fondat. Au fost organizate numeroase ședințe publice în R.Moldova și Ucraina în 2014 și 2015, cu participarea delegațiilor din România.

Publicului larg din ambele țări i s-a oferit oportunitatea de a prezenta opinii și comentarii în scris. Drept rezultat, câteva comentarii ale părților contribuente au jucat un rol activ în configurarea documentelor, majoritatea dintre care au fost incorporate în versiunea finală a proiectelor planurilor.

IMPLEMENTAREA RBMP

Autoritățile naționale, responsabile pentru planul de gestionare a bazinului Prut în Ucraina sunt Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Agenția de Stat pentru Resurse de Apă (cu subsidiarele regionale, Direcția de Gestionare a Bazinului Nistru-Prut), și Serviciul de Stat pentru Geologie și Resurse Minerale. Autoritatea guvernamentală, responsabilă de implementarea PGBH în Republica Moldova este Ministerul Mediului și instituțiile subordonate lui.

Părțile implicate în

cadrul unui bazin riveran includ autorități guvernamentale, organizații ale bazinului, ONG-uri, utilizatori de apă rezidențiali și comerciali, comunitatea științifică, jurnaliști, state din cursul inferior al râului și publicul larg.

Această publicație prezintă succint Proiectul Planului de Gestionare a Bazinului Hidrografic pentru Aria de Gestionare a Bazinului râului Prut, pregătit în cadrul proiectului EPIRB. Planul de Gestionare a Bazinului Riveran în întregime este disponibil pe adresa <http://blackseariverbasins.net/en/pilot-basins/prut-basin>

Biroul Regional al Proiectului EPIRB din Kiev
Kyiv 01030, Ucraina
Volodymyrska Street 48a, office 23
Tel: +380 44 360 8775

Biroul Regional al Proiectului EPIRB din Tbilisi
Tbilisi 0102, Georgia
5 Marjanishvili Street, office 402
Tel.: +995 32 236 8877

Editori: Imola Koszta • Jovanka Ignjatovic
Eli Keene • Laszlo Gal
Colaboratori: Nataliia Zakorchevna • Victor Bujac
Design și format: Tricia Barna
Traducere: Alex Florea, Alfconsult
Copyediting și corectură: Victor Bujac, CWME
Fotografi: iStock • Romina Alvarez Troncoso
Nataliia Zakorchevna • Victor Bujac • EPIRB Partners
Editor: The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe

www.blacksea-riverbasins.net

Uniunea Europeană este formată din 28 state-membre, care au decis să-și reunească treptat know-how-urile lor, resursele și destinele. Împreună, într-o perioadă de extindere de 50 de ani, ele au construit o zonă de stabilitate, democrație și dezvoltare durabilă, menținând diversitatea culturală, toleranța și libertățile individuale. Uniunea Europeană s-a angajat să împărtășească realizările și valorile ei cu țările și popoarele din afara granițelor ei.

Aviz legal: Această publicație a fost produsă cu asistența Uniunii Europene. Opiniile exprimate în această publicație sunt doar pe răspunderea Human Dynamics Consortium, care implementează proiectul și în nici un mod nu pot fi percepute drept o reflectare a opiniilor Uniunii Europene.

© 2016 – Centrul Regional de Mediu pentru Europa Centrală și de Est